

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (I. Chirtoacă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

D E C I Z I E

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Melnic Adălea și Iaremciuc Vitalii împotriva lui Muntean Valerii cu privire la împărțirea proprietății în natură,

împotriva încheierii din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 31 iulie 2014, Melnic Adălea și Iaremciuc Vitalii au depus cerere de chemare în judecată împotriva Muntean Valerii cu privire la împărțirea în natură a bunului imobil situat în or. Xxxx, conform cotelor-părți, ce la aparțin și restituirea cheltuielilor judiciare.

La 24 octombrie 2017, reclamantii și-au concretizat pretențiile, solicitând împărțirea bunului imobil amplasat în mun. Chișinău, or. Xxxx, cu atribuirea acestui bun în natură în proprietatea Melnic Adălea și Iaremciuc Vitalii în schimbul unei sulte bănești în mărime de 327 000 de lei, ceea ce este egal cu valoarea a 1/3 cotă-parte din costul bunului imobil, pe care urmează să o achite în favoarea pârâtului Muntean Valerii, restituirea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea, fiind împărțit bunul imobil amplasat în mun. Chișinău, or. Xxxx (număr cadastral xxx) cu atribuirea acestui bun în natură în proprietatea Melnic Adălea și Iaremciuc Vitalii în schimbul unei sulte bănești în mărime de 327 000 de lei, ceea ce este egal cu valoarea a 1/3 cotă-parte ideală din costul bunului imobil, pe care urmează să o achite în favoarea pârâtului Muntean Valerii, în rest

pretențiile cu privire la restituirea cheltuielilor judiciare au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Melnic Adălea.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 martie 2018 în partea respingerii pretenției cu privire la restituirea cheltuielilor judiciare cu emiterea în această parte unei noi hotărâri cu privire la admiterea pretențiilor cu privire la restituirea cheltuielilor judiciare.

S-a încasat de la Muntean Valerii în beneficiul Melnic Adălea suma de 3670 de lei cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice, suma de 1600 lei cheltuielile pentru efectuarea expertizei, suma de 300 de lei cheltuieli pentru achitarea taxei de stat.

În rest, hotărârea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost menținută.

La 03 martie 2022, Muntean Irina a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea revizuirii cu casarea deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cererii de revizuire a indicat că, a încheiat căsătorie cu Muntean Valerii la 06 noiembrie 1992. În perioada anilor 2009-2011, împreună cu Muntean Valerii l-a întreținut pe Melnic Valentin la domiciliul acestuia în mun. xxxx, or. Xxxx.

La 27 iunie 2011, în baza contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață nr. 3791 a devenit coproprietară la 1/3 cotă parte din casa de locuit individuală cu nr. cadastral xxxx, cu suprafața de 86,7 m.p, amplasată pe un teren cu suprafața de 0.0641 ha, în mun. Xxxx. Dreptul de proprietate fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile la data de 15.12.2011.

La 02.05.2013 în baza contractului nr. 2097 din 02.05.2013 a devenit coproprietară a terenului cu nr. cadastral xxxx, dreptul de proprietate fiind înregistrat în Registrul bunurilor imobile la data de 16.05.2013, fapte rezultate din certificatul din 23.05.2013. Din 2011 până în prezent a îngrijit de întregul bun imobil menționat din mijloacele proprii și ale familiei, ca proprietară, fără a avea temeri că va fi ulterior deposedată de bunul ce-i aparține.

A menționat că, recent a luat cunoștință cu încheierea din 21 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din care rezultă că pe rolul instanței de judecată se află cererea lui Melnic Adălea împotriva lui Muntean Valerii, intervenient accesoriu Iaremciuc Vitalii cu privire la evacuarea familiei sale din casa amplasată în mun. xxxx, or. Xxxx, iar din actele anexate la acea acțiune a aflat despre decizia din 12 decembrie 2018.

A susținut că, nu a cunoscut anterior despre faptul că Melnic Adălea, Iaremciuc Vitalii și Munteanu Valerii au fost implicați într-un proces de judecată privind împărțirea bunului imobil în natură. Nu au cerut opinia revizientei despre împărțirea bunului imobil în natură, precum și acceptul de încasare a unei sulte în favoarea lui Muntean Valerii, ca contravaloare a 1/3 cotă parte. Nici instanțele de judecată nu au stabilit cercul persoanelor care ar mai fi atrase în proces. Or, sulta putea fi încasată în favoarea sale doar cu acordul său, precum și transmiterea în natură a cotei părți ce-i aparținea, doar cu acordul personal.

A notat că, contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață i-a acordat dreptul de locuit în casă, apoi și dreptul de proprietate, la fel și contractul de vânzare-

cumpărare a terenului i-a acordat drept de proprietate, situație care obliga atragerea sa în proces. Având obligații contractuale s-a limitat la multe în beneficiul lui Melnic Valentin. Majoritatea mijloacelor obținute din salariu au fost folosite pentru medicamente, alimente, îmbrăcăminte, crearea condițiilor bune de trai pentru Melnic Valentin, iar contractul translativ de proprietate cu condiția întreținerii pe viață nu putea fi obținut fără implicarea sa personală și a mijloacelor financiare proprii.

Drept circumstanțe din care rezultă că este proprietară a bunului împărțit, amplasat în mun. xxxx, or. Xxxx, nr. cadastral xxxx și pot pretinde la apărarea drepturilor ca proprietar, inclusiv dreptul la gestionare și dispoziție asupra bunului imobilul după placul său, se referă la proprietate în devălmășie a soților, motiv din care urma a fi atras în proces nu doar Muntean Valerii, dar și revizuenta ca coproprietară.

Deoarece nu a fost atrasă în proces, nu a cunoscut despre litigiile anterioare, a îngrijit din 2009 până în prezent de casa de locuit și teren, ca un proprietar, a îmbunătățit condițiile de trai din surse proprii și a încălzit casa pe exterior.

La fel, a îngrijit de lotul aferent casei. Iar toate lucrările de reparație și îmbunătățire tehnică a casei au necesitat investiții financiare din contul personal și a soțului. Susține revizuenta că, hotărârile pronunțate fără înștiințarea sa, afectează drepturile sale la proprietate.

Prezumă că neatragerea sa în proces, în mod intenționat, a fost trecut cu vederea de către reclamant, pentru a facilita câștigul cauzei date, obținând astfel o hotărâre irevocabilă favorabilă lor, pentru ca apoi să ceară evacuarea din casă, fapt inadmisibil.

Prin încheierea din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Muntean Irina împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 71-76).

La 20 octombrie 2022, Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia a depus recurs, ulterior la 23 decembrie 2022 a prezentat recurs suplimentar împotriva încheierii din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și admiterea cererii de revizuire (f.d. 78-83).

În motivarea recursului a reiterat argumentele indicate în cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Irinei Muntean la 07 noiembrie 2022 (f.d. 77). Astfel, recursul declarat de către Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia la 20 octombrie 2022, este în termen.

La 25 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de către Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 86).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Inițial, instanța de recurs consideră oportun de a menționa că în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Revizuirea oferă posibilitatea retractării unei hotărâri judecătorești definitive care se vădește a fi greșită în raport cu unele împrejurări de fapt survenite după pronunțarea acesteia.

Retractarea unei hotărâri judecătorești definitive produce efecte grave pentru părți și pentru stabilitatea raporturilor juridice civile. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazurile strict determinate de lege.

Pe de altă parte, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

Având în vedere că revizuirea ocupă un loc aparte în sistemul căilor legale de atac, Colegiul găsește oportun de a evoca doar trăsăturile distinctive cauzei, or, legiuitorul a impus unele reguli de procedură specifice care se aplică acestei căi de atac și care evidențiază deopotrivă locul aparte pe care-l ocupă revizuirea în sistemul procedural.

Astfel, revizuirea făcând parte din categoria căilor extraordinare de atac, este guvernată de reguli speciale și legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea acesteia.

La caz, prezenta cerere de recurs a fost înaintată împotriva încheierii din 05 octombrie a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În cererea de revizuire depusă, drept temei de revizuire, Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia a invocat prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Așa fiind, în cazul prevăzut de art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată urmează să constate dacă persoana care nu este implicată în proces este subiect al raportului material litigios, fiind prezentate probe care să dovedească acest fapt, inclusiv și faptul că prin neatragera persoanelor în procesul civil, drepturile sau interesele legitime ale acestora ar putea fi afectate prin hotărârea judecătorească.

Conform art. 450 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c).

Astfel, termenul de înaintare a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp în interiorul căruia poate fi exercitată calea de atac – revizuirea. Termenul dat fiind unul imperativ.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Cererea de repunere în termen urmează să fie însoțită de probe pertinente și concludente, care să justifice omiterea termenului de procedură.

Instanța de recurs apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de revizuire prin care a stabilit că, Muntean Irina a omis termenul de declarare a cererii de revizuire, iar o cerere de repunere în termen al revizuirii în acest sens ultima nu a depus, or din conținutul normelor enunțate, termenul de înaintare a cererii de revizuire reprezintă intervalul de timp în interiorul căruia poate fi exercitată calea de atac – revizuirea. Termenul dat fiind unul imperativ.

La caz, instanța de recurs reține că, la înaintarea cererii de revizuire, revizuenta nu a respectat termenul de depunere a cererii de revizuire, dat fiind faptul că deși revizuenta invocă că a aflat despre decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 recent când a luat cunoștință cu încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 21 ianuarie 2022, prin urmare instanța de revizuire corect a stabilit faptul că din conținutul extrasului din Registrul bunurilor imobile în privința bunurilor imobile cu nr. cadastrale xxxx și xxxx amplasate pe adresa mun. xxxx, care fac obiectul împărțirii proprietății în natură, rezultă că Iaremciuc Vitalii și Melnic Adălea au obținut dreptul de proprietate asupra imobilelor respective în temeiul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru nr. 2-2438/2015 din 29 martie 2018, începând cu data de 15 august 2019.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că Registrul bunurilor imobile reprezintă informație de acces public, prin urmare termenul de 3 luni enunțat la prevederile art. 450 lit. c) din Codul de procedură civilă, a început a curge din momentul înregistrării dreptului de proprietate.

Dat fiind faptul că cererea de revizuire a fost depusă abia la 03 martie 2022, adică cu depășirea vădită a termenului de 3 luni prevăzut de lege, revizuenta nu a solicitat repunerea cererii de revizuire în termen.

Prin urmare revizuenta a încălcat termenul de înaintare a cererii de revizuire stabilit de lege, iar careva temeuri sau probe pentru repunerea în termen nu au fost prezentate.

Astfel, argumentele invocate în cererea de revizuire și în recursul depus de Muntean Irina nu pot fi reținute de instanța de recurs, dat fiind faptul că revizuenta nu a respectat prevederile art. 450 lit. c) din Codul de procedură civilă și acestea nu pot servi temei pentru redeschiderea procesului.

Drept urmare, instanța de revizuire întemeiat a constatat că cererea de revizuire a fost depusă peste termenul legal de 3 luni, prevăzut de art. 450 lit. c) din Codul de procedură civilă.

În acest context, instanța de recurs menționează că admiterea cererii de revizuire în condițiile expuse mai sus, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ relevă că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției, care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 § 1 CEDO, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată, ca excepție de la acest principiu este doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (cazul Brumărescu contra României nr.28342/95; cazul Roșca contra Moldovei nr.6276/020).

Din considerentele menționate, cât și dat fiind faptul că argumentele din cererea de recurs la fel sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Muntean Irina, reprezentată de avocatul Pavlov Natalia.

Se menține încheierea din 05 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Melnic Adălea și Iaremciuc Vitalii împotriva Muntean Valerii cu privire la împărțirea proprietății în natură și restituirea cheltuielilor judiciare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh